

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра археології, давньої та середньовічної історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В. _____
20 ____ р.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
напряму 6.020302 «Історія»

Програма навчальної дисципліни «Історія українського козацтва» для студентів за напрямом підготовки 6.02.03.02 «Історія».

” ____ ” _____, 2015р. - 5 с.

Розробник: Рудянин І.П., к.і.н., доцент кафедри археології, давньої та середньовічної історії України

Рецензент: Разиграєв О.В., к.і.н. доцент кафедри всесвітньої історії

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри археології, давньої та середньовічної історії України

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Завідувач кафедри: Шабала Я.М., к.і.н., професор кафедри археології, давньої та середньовічної історії України

(підпис)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією історичного факультету**

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Голова науково-методичної комісії історичного факультету _____ Денисюк В.І., к.і.н., старший викладач кафедри археології, давньої та середньовічної історії України

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ____ від ____ . ____ . 20__ р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Історія українського козацтва» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.020302 «Історія».

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 1,5	0203. Гуманітарні науки	за вибором
Модулів 3	6.020302 Історія	Рік підготовки - 2
Змістових модулів 1		Семестр – 6
ІНДЗ: €		Лекції - 14 год.
Загальна кількість годин 54		Практичні (семінари) - 10 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр	Самостійна робота 16 год.
Аудиторних – 1,5		Індивідуальна робота – 14 год.
Самостійна робота – 1		Форма контролю: <u>залік</u>
Інд. робота – 2		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Історія українського козацтва» є формування у студентів знань про основні етапи зародження та розвитку українського козацтва.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія українського козацтва» є визначити історичний зміст кожного з періодів становлення та розвитку українського козацтва; з'ясувати основні питання, пов'язані з проблемою виникнення козацтва на українських теренах; визначити роль і місце українського козацтва в історії українського народу; дослідити повсякденне життя українських козаків; висвітлити участь українського козацтва у тогочасних війнах; аналіз процесу формування козацтва як феномену світової культури; формування вмій та навичок роботи з історичними джерелами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- причини та процес виникнення українського козацтва;
- сучасні погляди на проблему походження українського козацтва;
- основні теорії виникнення козацтва;
- основні етапи історичного розвитку Запорізької Січі;
- основні риси устрою Запорізької Січі;
- основні етапи історичного розвитку восьми запорізьких Січей;
- найбільші битви за участю українських козаків;
- селянсько-козацькі повстання.

вміти :

- працювати з різними за характером та специфікою історичними першоджерелами;
- працювати з історичними картами та контурними картами;
- на основі вивчення та аналізу різноманітних історичних джерел визначити певні закономірності та особливості розвитку людського суспільства на території України на різних етапах його розвитку;
- аналізувати погляди різних історичних шкіл та напрямів на проблемні питання, пов'язані з історією українського козацтва;
- обґрунтувати власні погляди на проблемні питання цього періоду;
- виявляти та використовувати між предметні зв'язки для комплексного дослідження ключових проблем середньовічної історії України.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години / 1,5 кредитів ECTS.

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг годин	Кількість годин				Підсумковий контроль
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації	
Денна	2	6	54	14	10	16	залік	

3. Програма навчальної дисципліни.

Тема 1. Козацтво як соціокультурне явище. Поява козаків на українських теренах.

Основні теорії, щодо появи козаків на українських теренах. Етимологія слова «козак». Характеристика вітчизняних та зарубіжних джерел. Польсько-литовські хроністи, О. М. Апанович, В. О. Голобуцький, Т. Чухліб та ін. — про походження козацтва.

Тема 2. Військова діяльність українського козацтва у XV – XVI ст.

Сухопутні, морські та річкові походи українського козацтва. Формування козацьких звичаїв та військових традицій. Утворення козацьких сторожових постів і засік. Українські замки-фортеці: Канів, Черкаси, Корсунь, Вінниця, Біла Церква.

Тема 3. Запорізька Січ – державне адміністративне утворення.

Сутність і природа Запорізької Січі як державного явища. Роль Запорізької Січі у державотворенні України. Військовий та адміністративно-територіальний поділ Січі. Структура апарату управління Запорізької Січі. Система судових органів Запорізької Січі.

Тема 4. Козацько-селянські повстання. Боротьба козацтва за визволення України.

Козацьке повстання під проводом Івана Підкови, Криштофа Косинського, Марка Жмайла, Тараса Федоровича (Трясила) та ін. Їх причини, перебіг та наслідки.

Тема 5. Формування сучасного українського війська на козацьких військових засадах.

Вплив на формування сучасного українського війська козацьких військових традицій. Створення Всеукраїнського козацького війська. Велика Установча Рада 1990 р. Створення національної спілки «Об'єднане козацтво України». Українське козацтво на варті української незалежності, участь козаків у «Революції Гідності» та АТО.

Тема 6. Українське козацтво у художній літературі.

Феденко П. «Гетьманів кум», Кашенко А. «Над козацьким порогом», Рудницький С. «Українські козаки», Новицький І. «Адам Кисіль, воєвода київський», та ін.

Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль успішності студентів – залік, має форму опитування за змістом усього курсу.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

Специфіка викладання курсу полягає у використанні двох видів контролю: поточного і підсумкового.

Поточний контроль включає в себе: тестування, розв'язування завдань, опитування, самостійна робота.